

SCHOOLPLAN 2009-2010

van

1 november 2009 – 31 oktober 2010

Inhoudsopgave:

Onderwerp	bladzijde
Inhoudsopgave	2
1.0 Onderwijskundig beleid.	2
1.1 Missie en visie	3
1.2 Kenmerken en onderwijsbehoeften	4
1.3 Opbrengsten, resultaten van leerlingen	5
1.3.1 De resultaten van onze leerlingen liggen tenminste op het niveau dat mag worden verwacht	5
1.3.2. Onze leerlingen ontwikkelen zich naar verwachting	7
1.4 Onderwijsleerproces	9
1.4.1. Aanbod	9
1.4.2 Tijd	12
1.4.3. Onderwijs en leren	13
1.4.4 Schoolklimaat	18
1.4.5. Zorg en begeleiding	20
1.5. Veiligheid	23
1.6. De bevordering van sociale integratie en actief burgerschap	23
1.7. Schoolontwikkeling	24
1.7.1 Verbeterplannen voor dit schooljaar	24
1.8 Verantwoording	25
Bijlagen	26

1.0 ONDERWIJSKUNDIG BELEID. UITGANGSPUNTEN EN DOELSTELLINGEN.

Onze school is een openbare school, dus wij hechten grote waarde aan een zo breed mogelijke toegankelijkheid voor leerlingen en respect voor ieders culturele en levensbeschouwelijke achtergrond.

Voor het voeren van een onderwijsbeleid en het toetsen van het rendement van het beleid zijn de volgende punten van belang:

1. Het onderwijs moet zich richten op het beginsel dat kinderen op verschillende manieren, in verschillende tempo's en op uiteenlopende momenten leren, kortom het onderwijs dient zorg te dragen voor een alzijdige ontwikkeling van de leerling.
2. De evenwichtige ontwikkeling van het individuele kind dient gebaseerd te zijn op het leren denken en doen. Een toenemende nadruk op het leren van de basisvaardigheden en het leren gebruiken van moderne technologieën betekent nadruk op het gebruik van de intelligentie van de leerling. Een gezonde lichamelijke en geestelijke ontwikkeling vraagt ook tijd en ruimte voor deelname aan culturele programma's bewegingsprogramma's en sociale uitingen.
3. Het onderwijs dient een balans te vormen tussen het ontwikkelen van vaardigheden om kennis te vergaren, toe te passen, over te dragen en kritisch te leren beschouwen.
4. De "Kerndoelen voor het basisonderwijs" vormen het wettelijk kader en tevens een richtinggevend uitgangspunt voor wat er geleerd en wat er getoetst kan worden.
5. De leerkracht in teamverband wordt gezien als belangrijkste actor voor goed onderwijs. De man/vrouw voor de klas is uiteindelijk degene die het onderwijs kan/moet veranderen.

1.1. MISSIE EN VISIE

Het team heeft zich in samenwerking met de SBZW gebogen over de Missie en Visie van de school. Uiteindelijk zijn we tot de volgende uitspraken gekomen. De komende jaren zullen wij de Visie verder uit werken en concretiseren.

Missie van onze school is: "Obs Meester Haye, waar ieder kind telt".

Visie:

Onderwijskundig:

- Wij willen ieder kind uitdagen en stimuleren om zelfstandig zijn/haar mogelijkheden te ontwikkelen.
- Wij werken aan een verantwoorde afwisseling tussen spelen, leren en onderzoeken.
- Wij streven naar een doorgaande lijn van groep 1 t. / m. groep 8.
- Wij hebben hoge verwachtingen van onze leerlingen en dagen ze daardoor uit tot betere prestaties.
- Wij gaan uit van verschillen tussen kinderen en proberen aan die verschillen tegemoet te komen.
- Wij bevorderen zelfstandigheid, zelfverantwoordelijkheid en samenwerking.
- Wij bieden kinderen de mogelijkheid zich naar eigen vermogen te ontwikkelen.

- door goed klassenmanagement
- het aanbieden van goede leermiddelen
- een effectief gebruik van het schoolgebouw en de beschikbare tijd.
- Wij zijn een lerende school, dus steeds in ontwikkeling.
 - Zie ook onze verbeterpunten voor dit schooljaar.
- Wij stellen duidelijke grenzen en zijn consequent door
 - Algemene en voor een ieder geldende regels op te stellen.
 - Samen met de kinderen klassenregels te maken en te bespreken.

Levensbeschouwelijk:

- Onze school staat open voor iedereen, ongeacht zijn of haar levensbeschouwing, afkomst of maatschappelijke opvatting.
- Wij willen als school bereiken dat kinderen een basis krijgen om goed te kunnen functioneren in de maatschappij. Daardoor leggen we extra nadruk op:
 - verantwoordelijkheid
 - zelfstandigheid
 - samenwerking
- Vanaf de kleuterklassen worden er levensbeschouwinglessen gegeven.
- 'multicultureel denken' wordt gestimuleerd.
- Wij besteden aandacht aan morele zaken.
- Waarden en normen zijn vanzelfsprekend op onze school om naar te handelen.

Pedagogisch:

- Wij bieden een veilige en respectvolle omgeving voor alle kinderen.
- Wij gaan om met elkaar in wederzijds respect.
- Wij werken in een sfeer met interesse, aandacht, respect en verantwoordelijkheid voor elkaar en de wereld om ons heen.
- Orde, regelmaat, duidelijkheid en veiligheid zijn erg belangrijk voor ons.
- Op onze school moet iedereen zich veilig en welkom voelen.
- De directeur en leerkrachten hebben een voorbeeldfunctie bij het scheppen van een veilig klimaat.

Organisatorisch:

- Het team vormt de basis om te komen tot leren.
- Wij hechten aan een goed overleg met ouders, kinderen en andere betrokkenen.
- Wij werken met schoolregels die samen met de kinderen tot stand zijn gekomen.
- In overleg met elkaar plannen wij de agenda, wij bieden elkaar onze kwaliteiten aan.

Maatschappelijk:

- De school neemt een centrale plaats in binnen onze dorpsgemeenschap.
- Onze school is een lerende organisatie, die zichzelf steeds verder ontwikkelt, zoekt naar antwoorden op problemen van vandaag en probeert in te spelen op de vraagstukken van morgen.
- Wij willen samen met kinderen, ouders en volwassenen werken aan een optimale en excellente leerervaring op cognitief en sociaal terrein.

- Wij trachten onderwijs te geven dat voorbereidt op een volwassenheid waarin zowel plaats is voor persoonlijk presteren als voor zaken als respect, invoelend vermogen, tolerantie, eerlijkheid en verantwoordelijkheid.
- Een school die leert dat in principe niemand wordt buitengesloten, bereidt voor op een samenleving waarin niemand wordt buitengesloten.
- Wij zijn samen verantwoordelijk en kunnen op die verantwoordelijkheid aangesproken worden.

1.2. KENMERKEN EN ONDERWIJSBEHOEFTE VAN ONZE LEERLINGEN

Onze school hoort evenals nog 24 andere scholen bij Stichting Spoor.

OBS Meester Haye is een openbare school en de enige school in het dorp.

Onze leerling-populatie bestaat voor vrijwel 100 % uit autochtone leerlingen. De kinderen komen voornamelijk uit het eigen dorp, maar een enkeling uit dorpen hier vlakbij gelegen. De ouders zijn voor een deel al generaties lang uit het dorp afkomstig. Er is echter ook een groot aantal ouders zogenaamde "import"

We kunnen met een gerust hart spreken van een dorpschool. Voordeel daarvan is dat het allemaal relatief veilig is en de sociale controle groot. Nadeel is dat de sociale controle soms groot is en tevens dat de kinderen nauwelijks met andere culturen in aanraking komen, alvorens men overstapt naar het voortgezet onderwijs.

Het leerling-gewicht van het overgrote deel van de kinderen is standaard. Het komt slechts incidenteel voor dat een leerling in een andere gewichtsklasse zit.

Ons verwijzingspercentage is laag. Er zijn jaren dat er in het geheel niet wordt doorverwezen.

Er wordt getracht alle leerlingen binnen onze school te houden en op hun eigen niveau te laten presteren.

De ouders zijn over het algemeen erg betrokken bij de school en komen makkelijk onze laagdrempelige school binnen. De lijnen zijn kort en het dorpsgevoel is ook binnen de school ruimschoots aanwezig. Helaas bleek uit de vorig schooljaar afgenomen ouder- en leerling-enquêtes dat de tevredenheid minder.

Dit schooljaar hebben we dan ook verbeterplannen geformuleerd die direct of indirect met de uitslag van deze enquête te maken hebben. Dit is onder andere terug te vinden in onze hier bijgevoegde verbeterplannen.

De school heeft in de eerste plaats een opvoedende taak, die gericht is op de persoonlijkheidsvorming van het kind en de omgang met anderen. De aangeboden leerstof en de vaardigheden staan ten dienste van deze vorming.

De school probeert zo goed mogelijk in te spelen op verschillen tussen kinderen en tegemoet te komen aan de drie basisbehoeften: geloof in eigen kunnen (competenties), de drang om zelfstandig te willen zijn (autonomie) en de behoefte aan waardering van anderen (relaties). We behandelen de kinderen dus gewoon als echte mensen.

Door onze manier van lesgeven proberen we kinderen uit te dagen om van elkaar te leren en om ze zelfstandig en zelfverantwoordelijk te maken. Ook vinden wij het erg belangrijk dat kinderen kritisch naar zichzelf leren te kijken, maar ook naar hun omgeving en de samenleving. Dat laatste proberen wij vooral te bewerkstelligen tijdens de levensbeschouwelijke lessen.

1.3 OPBRENGSTEN, RESULTATEN VAN LEERLINGEN EN HUN VOORTGANG IN DE ONTWIKKELING

Door het lezen van vakliteratuur, het volgen van (team)cursussen en het regelmatig aanschaffen van nieuwe leermethoden blijft ons onderwijsaanbod up-to-date en sluit goed aan bij de eisen die later gesteld worden op het voortgezet onderwijs. De afgelopen jaren is er steeds meer nadruk komen te liggen op het volgen van de ontwikkeling van leerlingen. Wij doen dat middels een leerlingvolgsysteem waarbij onder andere gebruik gemaakt wordt van toetsen en observatielijsten.

In het onderwijs en bij de methoden die wij gebruiken wordt steeds meer uitgegaan van het gebruik van de computer en van informatiebronnen via het internet. Dit stelt hogere eisen aan de kennis van de docenten ten aanzien van software en het gebruik van veilig internet. Vanaf het nieuwe schooljaar zal er structureel meer aandacht komen voor de ontwikkeling en het bijhouden van competenties van leerkrachten en andere medewerkers binnen het onderwijs. Levenslang leren. (Wet BIO)

1.3.1. Hoofddoelstelling: De resultaten van onze leerlingen liggen ten minste op het niveau dat mag worden verwacht.

Subdoelstelling: Wij proberen onze leerlingen minimaal op het niveau van het landelijk gemiddelde te laten presteren.

De resultaten van onze leerlingen worden aan het eind van hun schoolperiode in februari door de CITO Eindtoets gemeten. De kinderen kunnen scoren tussen 500 en 550. Het landelijk gemiddelde ligt meestal iets boven de 530 punten. Omdat onze school weinig kinderen per schooljaar aflevert, kan het gemiddelde per schooljaar nogal schommelen.

Schooljaar	Aantal leerlingen	Resultaat
2005	7	530.6
2006	8	528.7
2007	6	536.5
2008	4	534.6
2009	6	530.4

Gemeten over de afgelopen 5 jaar scoort Meester Haye gemiddeld: 532.

Vanaf het schooljaar 2008-2009 nemen wij naast de Cito Eindtoets ook de NIO toets af om een nog completer beeld van het kind te krijgen. Daar komt bij dat veel scholen van het voortgezet onderwijs deze toets eisen. Mochten wij goede ervaringen met deze laatste toets hebben, dan wordt wellicht besloten om volgend schooljaar alleen nog maar de NIO af te nemen.

Om de kinderen in groep 8 de juiste en voor hen meest gerichte leerstof aan te bieden, nemen we aan het eind van groep 7 de Entree Cito toets af. Deze toets geeft een goede indicatie welke hiaten er in de leerstof bij de kinderen nog zijn en onder andere aan de hand van die uitslag kan de leerkracht daar in groep 8 sturend op inspelen, opdat halverwege het schooljaar de beste keuze gemaakt kan worden naar welke school van voortgezet onderwijs het kind zal gaan.

Schooljaar	Aantal leerlingen	Aantal antwoorden goed
2005	8	63 %
2006	6	70 %
2007	4	70 %
2008	6	66 %
2009	9	83 %

1.3.2. Hoofddoelstelling: Onze leerlingen ontwikkelen zich naar verwachting.

Subdoelstelling:

De resultaten van onze leerlingen voor Nederlandse taal (inclusief lezen) en voor rekenen/wiskunde gemeten door middel van de toetsen uit het CITO-LVS liggen aan het eind van het achtste leerjaar minimaal op de aangegeven vaardigheidsscore.

Toets	Gemiddelde	Schooljaar
Spelling	A	2005 - 2006
Rekenen/wiskunde	B	
Begrijpend lezen	C	
Leeskaarten	B	
Spelling	A	2006- 2007
Rekenen/wiskunde	B	
Begrijpend lezen	A	
Leeskaarten	B	
Spelling	B	2007-2008
Rekenen/wiskunde	A	
Begrijpend lezen	B	
Leeskaarten	A	
Spelling	B	2008-2009
Rekenen/wiskunde	A	
Begrijpend lezen	B	
Leeskaarten	B	

Subdoelstelling:

Onze leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.

Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften krijgen voor één of meerdere aspecten van rekenen/wiskunde en/of taal en/of begrijpend lezen een aangepast leerstofaanbod vanwege een te verwachten leerresultaat lager dan niveau groep 8. Het gaat dan om leerlingen

- met lgf indicatie
- met een sbo indicatie
- met de indicatie pro
- op e-niveau cito
- meer dan 10 dle's achterstand.

Voor deze leerlingen formuleren wij een ontwikkelingsperspectief voor het eindniveau én de tussendoelen op basis van redelijk objectieve gegevens zoals: een intelligentie test (IQ extern onderzoek), een psychologisch medidactisch onderzoek, een geschiedenis van handelingsplannen.

Subdoelstelling:**Onze leerlingen doorlopen in beginsel de school binnen de verwachte periode van 8 jaar.**

- Het percentage kleutergroepverlengingen ligt beneden de 12%, bekeken over de laatste 4 jaar . Het percentage wordt berekend door het aantal leerlingen dat voor het eerst in groep 3 zit en dat op 1 oktober zeven jaar is te delen door het totaal aantal leerlingen in groep 3 exclusief de zittenblijvers van groep 3. Deze uitkomst wordt vermenigvuldigd met 100.
- Het percentage zittenblijvers over de laatste twee schooljaren in de groepen 3 tot en met 8 bedraagt minder dan 3%, bekeken over de laatste 4 jaar. Het percentage wordt berekend door het totaal aantal zittenblijvers van de afgelopen twee jaar in de leerjaren 3 t/m 8 te delen door het totaal aantal leerlingen van deze leerjaren en de uitkomst te vermenigvuldigen met 100.

Subdoelstelling:**De adviezen van onze leerlingen naar het vervolgonderwijs zijn in overeenstemming met de verwachtingen op grond van de kenmerken van onze leerlingenpopulatie.**

Er is overeenstemming tussen de adviezen naar het vervolgonderwijs en de kenmerken van de leerlingenpopulatie. Door de testen die eens of twee maal per jaar worden afgenomen, mede door de methode gebonden toetsen en door de werkhouding in de klas, kunnen wij het kind een gericht advies geven richting voortgezet onderwijs dat meestentijds nauwelijks afwijkt van de landelijk afgenomen Cito Eindtoets.

Daarnaast hebben we:

- goed zicht op de prestaties van onze leerlingen voor Nederlandse taal, begrijpend lezen en rekenen en wiskunde door een genormeerde eindtoetsprocedure,
- bij sterk van de verwachting afwijkende prestaties van individuele leerlingen op een (eind-)toets, kunnen we, als wij en de ouders dat wenselijk achten, een procedure voor 'een second opinion' starten.
- vanuit de prestatiegegevens van de eindtoets een eenduidige indicatie naar adviesniveaus,
- instrumenten om zicht te krijgen op sociale vaardigheden, motivatie of werkhouding van alle uitstromende leerlingen,
- voor leerlingen die een advies krijgen dat niet overeenstemt met de indicatie vanuit de prestaties, procedures en instrumenten om de afwijking te onderbouwen.

Subdoelstelling:**Onze leerlingen functioneren naar verwachting in het vervolgonderwijs.**

Een groot deel van de leerlingen functioneert in het derde jaar van voortgezet onderwijs op het geadviseerde niveau. Dit is niet structureel vastgelegd en wordt vaak ook niet op papier aangeleverd door de school van het voortgezet onderwijs, maar door de vaak blijvende contacten met de kinderen en ouders kunnen wij die conclusie voorzichtig trekken.

1.4 ONDERWIJSLEERPROCES

1.4.1. Aanbod

Hoofddoelstelling: het leerstofaanbod bereidt de leerlingen in voldoende mate voor op het vervolgonderwijs.

Subdoelstelling:

Ons aanbod is dekkend voor de kerndoelen.

De leerstof in de opgesomde onderwijsleerpakketten komt integraal aan bod. Alle methoden dekken met hun leerstof de kerndoelen.

Inventarisatie methoden Meester Haye.

Methode	Jaar van aanschaf	Jaar van vervanging	vakgebied
Veilig leren lezen	2006	2016	Aanvankelijk lezen
Goed gelezen	1998	2011	Begr.lezen
Kidsweek	2009	abonnement bovenbouw	Begr.lezen
Taal op Maat	2008	2018	taal
Pluspunt	2001	2010	Rek.wisk.
Pluspunt netwerk	2002	2010	computer
Pennenstreken	2006	2016	Schrijven
Kleuterplein	2009	2019	Taal/rek/ w.o.
Leefwereld	2005	2015	Biologie/ techniek
Wereld van verschil	2004	2014	Aardrijkskunde
Bij de tijd	2003	2013	Geschiedenis
Hello World	1999	2011	Engels
Moet je doen	2000	2010	Expressie
Verkeerskranten Rondje verkeer	2009	bovenbouw onderbouw	Verkeer
Levensbeschou- wing en sociaal- emotionele ontwikkeling		2010	o.a. bakjesaanpak van Luc Koning

In elke groep is de planning van de leerstof (jaar, maand en dag) in de administratie opgenomen. In vervolg op de evaluatie van het dagprogramma worden voortgangsbeslissingen genomen voor de volgende dagen.

Subdoelstelling:

Onze aangeboden leerinhouden omvatten alle wettelijk voorgeschreven leer- en vormingsgebieden.

Alle in de WPO, artikel 9 lid 1, 2 en 3 voorgeschreven leer- en vormingsgebieden komen aan bod. Er zijn voor elk gebied leerlijnen en tussendoelen vastgelegd, waardoor er sprake is van een systematische opbouw en verdeling over de leerjaren. Uit de klassenboeken en groepsmappen van de diverse groepen en uit behaalde toetsresultaten/schriftelijke overhoringen/werk van de leerlingen blijkt dat de leerinhouden ook feitelijk zijn aangeboden.

Subdoelstelling:

Ons aanbod is gerelateerd aan belangrijke maatschappelijke en actuele thema's.

De leerstof wordt waar mogelijk structureel in relatie gebracht met maatschappelijke thema's als milieu, veiligheid en dergelijke. Dat blijkt uit onze verwerkingsopdrachten van behandelde leerstof en/of uit vastgelegde projecten. Daarnaast brengen wij de leerstof ook in verband met de actualiteit zoals deze uit diverse nieuwsbronnen naar voren komt, zoals Weekjournaal, Krant in de klas, Kidsweek, weeknieuws, spreekbeurten, e.d.

Subdoelstelling:

De leerstof wordt aangeboden tot en met het niveau van groep 8.

Minimaal 90% van onze leerlingen is in groep 8 daadwerkelijk bezig met de leerstof van dat leerjaar.

Subdoelstelling:

Het leerstofaanbod in de verschillende leerjaren sluit op elkaar aan.

Sinds dit schooljaar wordt in de onderbouw gebruik gemaakt van Kleuterplein die aan alle tussendoelen voldoet. taal, rekenen, wereldoriëntatie, motoriek, sociaal-emotionele ontwikkeling, muziek en voorbereidend schrijven.

Soms vanaf groep 1, bijvoorbeeld bij de Tehatex methode "Moet je doen" maar meestal vanaf groep 3 worden onderwijsleerpakketten gebruikt die alle verdere leerjaren bestrijken.

Subdoelstelling:

Het aanbod voor Nederlandse taal en rekenen/wiskunde is afgestemd op de onderwijsbehoeften van individuele leerlingen.

Wij werken bij Nederlandse taal met de methode Taal op Maat. Binnen de methode wordt gewerkt met herhaling- en verrijkingstof. Daarnaast is de computer een inmiddels niet meer weg te denken hulpmiddel om extra te oefenen en de kinderen te begeleiden naar een hoger niveau. Ook wordt gebruik gemaakt van remediërende materialen als blijkt dat de behandelde stof niet beklijft. In alle klassen is ook materiaal aanwezig waar zelfstandig mee gewerkt kan worden en dat ook vaak zelfcorrigerend is.

Subdoelstelling:

Onze aangeboden leerinhouden bieden de leerlingen kennis over de verschillende culturen in Nederland met de daarbij behorende waarden en normen.

In ons aanbod, vooral voor wereldoriëntatie, komen de verschillen en overeenkomsten naar voren op etnisch, religieus en sociaal gebied in ons land. Tevens komt dit thema structureel aan bod in onder andere: projecten, spreekbeurten, inrichting hoeken, tentoonstellingen. Uiteraard ook in onze levensbeschouwelijke lessen, waar vrijwel al onze leerkrachten in geschoold zijn middels de tweejarige HVO opleiding.

Subdoelstelling:

Ons aanbod is tevens gericht op bevordering van sociale integratie en burgerschap, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit in de samenleving.

Schoolburgerschap is zichtbaar in de dagelijkse onderlinge omgang op onze school en wij bevorderen de ontwikkeling van sociale competenties (zie ook bij pedagogisch handelen van leraren, sociale en fysieke veiligheid en sociale vaardigheden). Tevens bevorderen wij maatschappelijk burgerschap door kennis over de samenleving over te dragen en deelname aan die samenleving te bevorderen. Door kennis van en respect voor de basiswaarden van de democratische rechtsstaat over te dragen, dragen wij bij aan de vorming van staatsburgerschap.

Wij behandelen kritisch radicale of extreme opvattingen die indruisen tegen basiswaarden van onze samenleving en nemen zo nodig stelling. Ook in het signaleren van radicalisering nemen wij zo nodig onze verantwoordelijkheid.

1.4.2. Tijd

Hoofddoelstelling: de leerlingen krijgen voldoende tijd om zich de leerinhouden eigen te maken.

Subdoelstellingen:

Het aantal geplande en daadwerkelijk gegeven uren onderwijs ligt boven het wettelijk minimum.

Op onze school wordt in vervolg op een planning op bestuursniveau een urenberekening gemaakt op basis van de vastgestelde schooltijden, vakanties, vrije dagen en uren. Deze berekening wordt per leerjaar of cluster van leerjaren uitgevoerd. Het aantal uren wordt zodanig vastgesteld dat alle leerlingen minimaal 7520 uren onderwijs ontvangen in acht jaar basisonderwijs.

Subdoelstelling:

De uitval van geplande onderwijsactiviteiten blijft beperkt.

We administreren eventuele extra vrije dagen/uren en uitgevallen dagen/uren en stellen zo mogelijk de ouders daarvan ruim van te voren in kennis. Onze lesuitval blijft beneden 3,5% van de onderwijstijd.

Wij hebben de vervanging meestentijds geregeld en hebben werkafspraken voor de opvang van leerlingen indien er geen vervanging is. Bij hoge uitzondering zijn wij genooddaakt een klas naar huis te sturen, als blijkt dat het organisatorisch onmogelijk is om er een deskundige mouw aan te passen en als het gegeven onderwijs ontaardt in bezighouden.

Subdoelstelling:

Het ongeoorloofd schoolverzuim van leerlingen blijft beperkt.

Wij registreren de absenten. Zonder melding wordt telefonisch contact opgenomen met de ouders/verzorgers en bij ongeoorloofd schoolverzuim langer dan 2 dagen wordt de leerplichtambtenaar ingelicht.

Ons ongeoorloofd schoolverzuim blijft beneden de 1% van de onderwijstijd.

Subdoelstelling:

Er is voor Nederlandse taal en rekenen/wiskunde voldoende onderwijstijd gepland in relatie tot de kenmerken en behoeften van onze schoolbevolking.

Op onze school wordt minimaal 40% van de onderwijstijd gebruikt voor taalactiviteiten en rekenen/wiskunde.

In de groepen 3 tot en met 8 wordt gemiddeld ruim zeven uur per week aan Nederlandse taal besteed.

Subdoelstelling:

Onze leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.

Wij hebben de volgende werkafspraken gemaakt:

- de leraren zien toe op de naleving van de schoolregels en spreken de leerlingen/ouders aan op te laat komen;
- zij houden zich zoveel mogelijk aan de schoolplanning van de lessen en activiteiten die een evenwichtige verdeling van de onderwijstijd over de verschillende gebieden waarborgt;
- het klassenmanagement in de lessen is goed en efficiënt, hetgeen blijkt uit
 - o de lestijd wordt gebruikt voor het lesdoel
 - o er gaat weinig tijd verloren aan organisatorische zaken
 - o er gaat nauwelijks tijd verloren door ordeverstoringen
 - o onze leerlingen hoeven niet onnodig lang te wachten op instructie en/of het kunnen uitvoeren van de opdrachten. Zij kunnen altijd zelfstandig verder, wanneer de leerkracht elders in de groep bezig is.

Subdoelstelling:

De hoeveelheid tijd voor leren en onderwijzen bij Nederlandse taal en rekenen/wiskunde is afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.

Wij hebben de volgende werkafspraken gemaakt:

- indien de toetsresultaten een grote uitval laten zien (> half jaar achterstand) wordt een handelingsplan opgesteld dat er voor moet zorgen dat het kind binnen zijn/haar mogelijkheden zo goed mogelijk verder kan. Als onderdeel van een handelingsplan kan huiswerk worden gegeven of gerichte thuisopdrachten
- indien onze leerlingen erg hoog scoren op een aspect wordt de ingeroosterde tijd voor hen aangepast door in de les en/of tijdens het zelfstandig werken de tijd te differentiëren voor groepjes of voor individuele leerlingen.

1.4.3. Onderwijs en leren

Hoofddoelstelling: Het pedagogisch handelen in onze school leidt tot een fysiek en psychisch veilige en ondersteunende leeromgeving

Subdoelstelling:

Onze leraren geven de leerlingen positieve persoonlijke aandacht.

Onze leraren kennen hun leerlingen goed, zijn toegankelijk en spreken hen op een positieve manier aan. Zij vragen naar wat leerlingen hebben beleefd en wat hen

bezig houdt, tonen belangstelling voor wat ze te zeggen hebben en laten hen uitspreken. Zij ondersteunen leerlingen in moeilijke situaties in de groep, op school of soms zelfs thuis.

Subdoelstelling:

Onze leraren tonen in gedrag en taalgebruik voor alle leerlingen respect.

Onze leraren negeren leerlingen niet, bejegenen hen volgens de geaccepteerde waarden en normen en onthouden zich van cynisme of sarcasme. Verder behandelen zij de leerlingen gelijkwaardig, dat wil zeggen dat ze geen blijk geven van antipathie voor bepaalde leerlingen en geen onderscheid maken naar sekse, milieu, cultuur of uiterlijk.

Subdoelstelling:

Onze leraren zorgen ervoor dat leerlingen op een respectvolle wijze met elkaar omgaan.

Onze leraren zorgen ervoor dat de leerlingen elkaar accepteren zoals ze zijn en met elkaar omgaan volgens algemeen aanvaarde normen. Er wordt daarbij rekening gehouden met (culturele) verschillen en eigenaardigheden. Elkaar uitlachen, discrimineren en intimideren wordt niet getolereerd.

Onze leraren stimuleren: naar elkaar luisteren, zorg hebben voor elkaar, solidariteit, aandacht hebben voor belangrijke gebeurtenissen in elkaars leven.

Onze leraren begeleiden de leerlingen bij het zelf oplossen van ruzies en misverstanden,

Onze leraren treden onmiddellijk en adequaat op bij concurrentie- of pestgedrag, bij verbaal en non-verbaal geweld.

Onze leraren zorgen er voor dat de voorwaarden voor een respectvolle omgang tussen leerlingen onderling aanwezig zijn: zij zorgen voor een ontspannen sfeer, stimuleren het zelfvertrouwen van leerlingen en tonen ook zelf in gedrag en taalgebruik respect voor de leerlingen.

Subdoelstelling:

Onze leraren bevorderen het zelfvertrouwen van de leerlingen.

Onze leraren spreken positieve verwachtingen uit over wat de leerlingen aan kunnen. Ze betrekken ook de stille leerlingen bij de onderwijsactiviteit en geven positieve feedback. Zij markeren succeservaringen, keuren niet meteen foute antwoorden af en leggen de nadruk op wat goed gaat tijdens het leerproces.

Subdoelstelling:

Onze leraren maken weloverwogen gebruik van complimenten en correcties.

Onze leraren leren de leerlingen zelf verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen handelen.

Zij gaan zorgvuldig om met 'belonen en straf'. Zij handhaven de afgesproken omgangsregels consequent en rechtvaardig. Zij geven leerlingen op het juiste moment een complimentje en waar nodig corrigeren zij leerlingen op een manier die past bij het gepleegde feit. Zij tonen daarbij overwicht, zonder autoritair te zijn. Onze leraren leggen leerlingen te allen tijde uit waarom zij zo handelen.

Zij zijn een goed voorbeeld voor leerlingen ('teach as you preach'). Zij passen ook zelf de afgesproken omgangsregels consequent toe.

Hoofddoelstelling: het didactisch handelen in onze school ondersteunt het leren van de leerlingen.

Subdoelstelling:

Onze leraren realiseren een taakgerichte werksfeer. Zodoende heerst er rust en orde waarin goed geluisterd en geconcentreerd gewerkt kan worden.

In onze school zijn met de leerlingen gedragsregels afgesproken voor het werken tijdens de lessen (zie groepsadministratie, muuraffiches). Onze leraren zorgen voor een goede structuur in de onderwijsactiviteiten, een ordelijk verloop van het onderwijsleerproces, voor een doelmatig klassenmanagement en zij maken de leerlingen duidelijk welke leerhouding (luisterend, actief) van hen wordt verwacht. Zodoende heerst er rust en orde waarin goed geluisterd en geconcentreerd gewerkt kan worden.

Subdoelstelling:

Onze leraren zorgen voor een goede structuur in de onderwijsactiviteiten.

Onze onderwijsactiviteiten zijn uit verschillende componenten opgebouwd, zoals oriënteren, instructie, uitvoering, bewaken, terugkijken en afsluiting. Onze leraren informeren leerlingen bij aanvang van de activiteit over de doelen. Zij maken leerlingen duidelijk wat het doel van de opdrachten is en wat zij ervan zullen leren. De activiteit kent een duidelijke afsluiting en onze leraren gaan na of de doelen zijn bereikt. De verschillende componenten van de onderwijsactiviteit worden expliciet door de leraren gemarkeerd.

Subdoelstelling:

Onze leraren leggen duidelijk uit.

Een duidelijke uitleg is doelmatig en beknopt. In het algemeen gelden de volgende werkafspraken:

- Een terugblik op eerdere lessen;
- Het plaatsen van de leerstof in een betekenisvolle context;
- Het actualiseren van de voorkennis;
- Het doen van kleine stappen;
- Het bieden van voldoende herhaling;
- Het geven van samenvattingen;
- Het bieden van gelegenheid tot het stellen van vragen.

Subdoelstelling:

Onze leraren gaan na of de leerlingen de uitleg en/of de opdrachten begrijpen.

Tijdens en na de uitleg van de leerstof of de opdrachten stellen onze leraren controlevragen of laten zij de leerlingen de uitleg/opdracht samenvatten. Hetzelfde kan plaatsvinden tijdens de verwerking. Onze leraren zijn ook na de uitleg en tijdens de verwerking gericht op het helpen begrijpen van de uitleg of de opdrachten.

Subdoelstelling:

Onze leraren geven expliciet onderwijs in strategieën voor denken en leren.

Onze leraren maken waar mogelijk gebruik van denk- en leerstrategieën in de les. In interactie met de leerlingen stellen zij oplossingsstrategieën of manieren van aanpak

aan de orde, vergelijken en structureren deze en bevorderen het bewust toepassen daarvan in andere situaties. Het gaat dan om het demonstreren en vergelijken van modellen, vergelijken van situaties, het oefenen van strategieën, reflectie over gevolgde strategieën, het stimuleren van hardop denken en logisch redeneren. Voorts stimuleren zij het hanteren van controleactiviteiten door leerlingen, zorgen zij voor interactieve instructie- en werkvormen, laten zij de leerlingen hardop denken en leren zij hen denkstrategieën aan.

Subdoelstelling:

Onze leraren geven de leerlingen feedback op hun leer- en ontwikkelingsproces.

Onze leraren geven feedback, waaronder schriftelijke feedback op gemaakt werk, op het antwoord, het resultaat of het product van leerlingen. Voorts geven zij feedback op de wijze waarop dat antwoord, het resultaat of het product tot stand is gekomen en, indien van toepassing, op het sociaal functioneren bij de uitgevoerde taak (groepsproces). Ook bieden onze leraren de leerlingen gelegenheid feedback te geven op elkaars antwoord, oplossingsstrategie en sociaal functioneren.

Subdoelstelling:

Onze leraren betrekken alle leerlingen bij de onderwijsactiviteiten.

Tijdens de uitleg en verwerking stimuleren onze leraren de leerlingen actief mee te doen en houden hen 'bij de les'. Zij bevorderen dat leerlingen tijdens de instructie goed luisteren en tijdens de verwerking goed doorwerken. Daartoe stellen zij vragen die uitnodigen tot nadenken en geven zij opdrachten die leerlingen aanzetten tot actieve deelname. Na het stellen van vragen geven zij de leerlingen voldoende tijd om na te denken. Zij stellen de vragen aan de hele groep en/of geven veel verschillende leerlingen een beurt. Zij geven ook leerlingen een beurt die niet hun hand opsteken. Tevens gaan zij in op suggesties en ideeën van leerlingen.

Subdoelstelling:

Onze leraren passen verschillende werkvormen toe.

Onze leraren passen bij één activiteit verschillende werkvormen toe. De werkvormen moeten passen bij de leerdoelen en moeten de leerlingen voldoende variatie bieden. Te denken valt bijvoorbeeld aan individuele of groepsinstructie, onderwijsleergesprekken, begeleide inoefening, voorlezen, luisteroefeningen, drama, zelfstandig werken, samenwerken of gezamenlijke verwerking.

Subdoelstelling:

Onze leraren dragen met behulp van leer- en hulpmiddelen bij aan een uitdagende leeromgeving.

Onze leer- en hulpmiddelen zijn gevarieerd en actueel en worden gericht ingezet om de leerdoelen te bereiken. Onze leraren maken daartoe een beredeneerde keuze uit leer- en ontwikkelingsmaterialen, ICT-middelen en materialen, aanschouwelijk materiaal, modellen en schema's, constructiemateriaal, leesboeken en documentatie enz. De leer- en hulpmiddelen zijn uitnodigend en stimulerend voor het leren van onze leerlingen.

Hoofddoelstelling: Onze leraren stemmen het onderwijsleerproces af op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.

Subdoelstelling:**Onze leraren volgen systematisch de vorderingen van hun leerlingen.**

Onze leraren bepalen regelmatig de vorderingen en ontwikkeling (waaronder de sociaal-emotionele) van hun leerlingen met behulp van observatie-instrumenten, methodegebonden toetsen, proefwerken en dictees, alsmede met methode onafhankelijke toetsen. Zij administreren de resultaten overzichtelijk op groepsniveau.

Subdoelstelling:**Onze leraren analyseren de vorderingen van de leerlingen om vast te stellen wat de aanpassingen van het aanbod en/of het onderwijsleerproces moeten zijn voor de groep.**

Uit de groepsregistratie blijkt dat leraren analyses maken van leerresultaten (zoals foutenanalyses op groepsniveau). Deze gebruiken zij voor reflectie op leerinhouden en het onderwijsleerproces, dat wil zeggen: uit de analyses trekken zij conclusies voor de voorbereiding van volgende onderwijsactiviteiten of om de aanpak voor de groep aan te passen.

Subdoelstelling:**Onze leraren stemmen de instructie en verwerking af op de verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.**

Zij doen dat onder andere door:

- De uitleg te differentiëren;
- Zich expliciet te richten op zowel zwakkere als juist goede leerlingen met extra beurten en voorbeelden;
- Het bieden van voor-, her- of neveninstructie;
- Leerlingen voor wie de instructie niet is bedoeld ander werk te bieden.

Er is op onze school sprake van tempo- en inhoudelijke differentiatie waardoor de opdrachten aansluiten bij het ontwikkelingsniveau van onze leerlingen.

Wij bieden aanvullende hulp (bijvoorbeeld met een handelingsplan) wat betreft extra instructie en inoefening.

Subdoelstelling:**Het taalgebruik van onze leraren past bij de taalbehoefte van de leerlingen.**

In alle onderwijssituaties zorgen onze leraren er voor dat hun woord- en taalgebruik past bij het niveau van de leerlingen en bijdraagt aan de verbetering van hun taalbegrip. Zij spreken in volledige zinnen en stimuleren dat leerlingen ook in volledige zinnen spreken. Zo nodig corrigeren zij onjuist taalgebruik van de leerlingen. Leraren passen hun spreektempo aan op de leerlingen, articuleren duidelijk en gebruiken geen woorden die leerlingen niet begrijpen (tenzij bedoeld om de woordenschat te vergroten). Bij individuele of een groep taalzwakke leerlingen benutten zij zo veel mogelijk situaties om de woordenschat van de leerlingen uit te breiden.

Hoofddoelstelling: Onze leerlingen spelen een actieve en zelfstandige rol binnen de onderwijsactiviteiten.**Subdoelstelling:****Onze leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.**

Wij streven er op onze school naar dat de leerlingen actief luisteren en opletten tijdens de instructie en tijdens de verwerking geconcentreerd en taakgericht bezig zijn. Zij nemen actief deel aan groepsactiviteiten en gesprekken. Zij gaan in op suggesties en ideeën. Zij stellen inhoudelijke vragen en vragen geïnteresseerd door.

Subdoelstelling:

Onze leerlingen passen hun opgedane kennis actief toe in andere situaties.

Onze leerlingen tonen interesse, zijn nieuwsgierig en werken zelfstandig aan opdrachten. Zij passen het eerder geleerde bewust toe bij nieuwe vraagstukken en in andere (verschillende) leergebieden. Indien nodig vragen zij hulp of uitleg van de leraren als begeleiders van hun leerproces.

Subdoelstelling:

Onze leerlingen hebben verantwoordelijkheid voor de organisatie van hun eigen leerproces die past bij hun ontwikkelingsniveau.

In onze groepen is sprake van vormen van zelfverantwoordelijk leren door de leerlingen. Afhankelijk van het ontwikkelingsniveau wordt structureel aandacht besteed aan de ontwikkeling van zelfstandig werken, van zelfstandig leren en van eigen verantwoordelijkheid door leerlingen. De leerlingen worden daarbij begeleid door de leraar en werken met leermiddelen die zelfstandig leren en werken mogelijk maken. Leerlingen kiezen zelf taken en activiteiten, plannen zelf activiteiten en evalueren zelf het effect van de activiteiten.

Subdoelstelling:

Onze leerlingen leren om op een doelmatige wijze samen te werken.

Onze leerlingen krijgen structureel waar mogelijk de gelegenheid tot samenwerken. Onze leerlingen leren van elkaar, zij vinden het gewoon om elkaar te helpen, stellen elkaar vragen, krijgen inzicht in elkaars oplossingswijzen en reflecteren samen op het groepsresultaat. Door samen te praten over de leerstof worden de begrippen duidelijker afgebakend en beter onthouden. Opvattingen worden getoetst en veronderstellingen kunnen worden bijgesteld. Doordat we met combinatiegroepen werken wordt samenwerken gestimuleerd, omdat de leerkracht vaak bezig is om elders in de groep instructie te geven. Kinderen die dan eventueel vragen hebben worden aangemoedigd bij een ander kind zijn of haar licht op te steken. Onze leraren besteden aandacht aan samenwerkend leren als doel op zichzelf, spelregels en wijze van beoordelen zijn van tevoren aangegeven.

1.4.4 Schoolklimaat

Hoofddoelstelling: De sfeer op onze school is veilig en ondersteunend voor de leerlingen.

Subdoelstelling:

Onze leerlingen tonen zich betrokken bij de school.

Onze leerlingen geven aan dat ze voldoende mogelijkheden hebben om deel te nemen aan activiteiten als vieringen, sportactiviteiten e.d. Daarnaast hebben zij ook een actieve inbreng bij het maken van de schoolkrant, uitvoeren van musicals e.d. Door middel van leerlingenenquêtes, praten en luisteren naar elkaar dragen de leerlingen zelf bij aan een positief schoolklimaat.

Subdoelstelling:

Ons personeel toont zich betrokken bij de school.

De betrokkenheid van ons personeel komt naar voren in de goede onderlinge relatie die er is. Deze komt tot uiting in een ervaren gevoel van collegialiteit, waarbij leraren zich niet uitsluitend verantwoordelijk weten voor de eigen groep, waarin zaken in alle openheid besproken kunnen worden en collega's elkaar ook op zaken durven aanspreken. Daarnaast helpt men elkaar, geeft feedback en maakt gebruik van elkaars deskundigheden. Er is in onze school ook ruimte voor verschil in opvattingen.

Subdoelstelling:

Onze ouders/verzorgers tonen zich betrokken bij de school door de activiteiten die wij daartoe ondernemen.

Wij informeren de ouders over de gang van zaken op school onder andere door de schoolgids, nieuwsbrieven en informatieve avonden.

Wij nodigen de ouders uit te participeren in allerlei schoolactiviteiten. Die activiteiten passen bij de doelen die de school nastreeft.

Wij zorgen ervoor dat negatieve betrokkenheid zoals conflicten, partijvorming zo veel als mogelijk worden voorkomen.

Subdoelstelling:

Onze leerlingen en ons personeel tonen in gedrag en taal ook buiten de lessen respect voor elkaar.

Uit ouder/verzorger-, team- en leerling-enquêtes komt naar voren dat buiten de lessen (bij in- en uitgaan van de school, tijdens de pauzes, op de speelplaats en bij buitenschoolse activiteiten) onze leerlingen en ons personeel positief met elkaar omgaan. Dit blijkt uit de respectvolle benadering en de wederzijdse betrokkenheid. Ook blijkt het uit het ontbreken van negatieve persoonlijke opmerkingen, uit het voorkomen van pestgedrag, het tegengaan van discriminatie en een adequaat optreden als de genoemde zaken wel aan de orde zijn.

Subdoelstelling:

Onze leerlingen en ons personeel voelen zich aantoonbaar veilig op school.

Wij voeren een actief beleid om een gevoel van sociale en fysieke veiligheid in het gebouw en op het schoolterrein te bevorderen. Dat komt tot uitdrukking in de volgende aandachtspunten:

- De fysieke inrichting van het schoolgebouw en de speelplaats;
- De organisatie van het toezicht op de gangen en op de speelplaats;
- Een regeling waarin vertrouwenspersoon en een klachtenregeling zijn opgenomen;
- Een aanpak van begeleiding en nazorg;
- Aandacht in de lessen voor een veilige school;
- Voorlichting door de politie;
- Incidentenregistratie;
- Enquêtes onder leerlingen en personeel over de mate waarin zij zich veilig voelen.

Ons personeel en onze leerlingen voelen zich ook veilig genoeg om kritische opmerkingen over de school te maken. Geweld, intimidaties, bedreigingen en ongelukken komen weinig voor.

Subdoelstelling:

Onze leerlingen, ons personeel en onze ouders/verzorgers ervaren dat de schoolleiding positief bijdraagt aan het schoolklimaat.

Leerlingen en ouders/verzorgers ervaren de directie als gemakkelijk toegankelijk en vinden er een gewillig oor voor de zaken die ze willen bespreken. Ze merken dat de schoolleiding goed op de hoogte is van de gang van zaken op school, serieus omgaat met hetgeen ze naar voren brengen en indien nodig ook adequate maatregelen treft. De ouders/verzorgers vinden dat de schoolleiding in zijn algemeenheid goed op de hoogte is van hun opvattingen en verwachtingen. De directie informeert regelmatig bij personeelsleden hoe het loopt, neemt hun ideeën en suggesties serieus en toont regelmatig waardering voor personeelsleden die hun werk goed doen. Zij maakt tijdig problemen bespreekbaar die kunnen optreden in het werk van de leraren en treedt adequaat op bij conflicten die zich op school voordoen.

Subdoelstelling:

Onze school heeft inzicht in de beleving van de sociale veiligheid door leerlingen en personeel en in incidenten die zich op het gebied van de sociale veiligheid voordoen.

Wij brengen minimaal eens per twee jaar de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeelsleden systematisch in kaart met onder andere: anonieme vragenlijsten en door middel van functioneringsgesprekken met personeelsleden waarin dit thema systematisch aan de orde komt.

Wij registreren jaarlijks alle schoolgebonden incidenten die de psychische of fysieke veiligheid van leerlingen en personeel aantasten.

Wij evalueren de verkregen gegevens met het oog op verbetering van het veiligheidsbeleid.

Subdoelstelling:

Onze school heeft een uitgewerkt veiligheidsbeleid gericht op preventie van incidenten.

Op onze school zijn gedragsregels vastgelegd voor leerlingen en personeelsleden, waarin aandacht wordt besteed aan het respecteren van een ieder. De regels zijn vastgelegd in een gedragscode en betreffen de omgang tussen leerlingen onderling, tussen leerlingen en personeelsleden en tussen personeelsleden en ouders.

De gedragsregels betreffen zowel zichtbaar gedrag (in de klas, op het plein) als meer verborgen vormen van gedrag (sms, emailverkeer op internet, chatten e.d.). Indien noodzakelijk stellen we gedragsregels op over het tonen van expliciete symbolen met een discriminerend karakter (bijvoorbeeld bepaalde vormen van kleding).

De directie zorgt er ieder schooljaar actief voor dat de gedragsregels bij alle betrokkenen bekend zijn. Leerlingen, personeel en ouders (MR) zijn actief betrokken of wordt gevraagd mee te denken, bij het opstellen of actueel houden van het veiligheidsbeleid zoals het opstellen van gedragsregels.

1.4.5. Zorg en begeleiding

Hoofddoelstelling: Onze begeleiding is erop gericht dat de leerlingen zich naar hun mogelijkheden ontwikkelen.

Zie voor dit hoofdstuk ons Zorgplan, dat op school ter inzage ligt.

Subdoelstelling:

Onze school gebruikt een samenhangend systeem van instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.

De leer- en ontwikkelingsprogressie van onze leerlingen wordt gewaardeerd door een pakket van landelijk genormeerde, valide en betrouwbare toetsen op het gebied van de Nederlandse taal en rekenen/wiskunde, aangevuld met gestructureerde observaties en methodegebonden toetsen. Deze worden zowel in de kleuterbouw afgenomen als in de leerjaren erna. Over het gebruik van deze instrumenten en de interpretatie van de verkregen gegevens zijn op teamniveau afspraken gemaakt.

Subdoelstelling:

Onze school gebruikt de informatie van scholen en instellingen waar de leerlingen vandaan komen voor de begeleiding van de leerlingen.

Om de startsituatie van de leerling, als aangrijpingspunt voor het planmatig handelen, goed in kaart te brengen, staan wij er op informatie van de school of instelling van herkomst te ontvangen en deze te analyseren.

Subdoelstelling:

Onze school maakt beredeneerde afwegingen bij de doorstroom van leerlingen binnen de school.

Wat betreft de interne doorstroming van leerlingen hebben wij procedures en criteria vastgesteld, die bij de beslissing een leerling in een groep/klas te plaatsen (kleutergroepverlenging, zittenblijven, groep overslaan) een rol spelen en die bij alle betrokkenen bekend zijn.

Subdoelstelling:

Onze school begeleidt de ouders/verzorgers en de leerlingen bij de keuze voor het vervolgonderwijs.

Wij informeren ouders/verzorgers en leerling zo uitvoerig mogelijk over de diverse uitstroommogelijkheden. In groep 8 vindt er een informatieavond plaats voor ouders wier kinderen naar het voortgezet onderwijs gaan. Daarnaast vinden er ook 2 gesprekken plaats over welke mogelijkheden het kind heeft en naar welke school het kind uiteindelijk zal gaan. Wij houden de ouders en kinderen op de hoogte wanneer de "open dagen" van de scholen van voortgezet onderwijs gehouden worden.

Hoofddoelstelling: Onze leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften krijgen passende zorg. (zie hiervoor ook ons Zorgplan)

Subdoelstelling:

Onze school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.

In relatie tot de kenmerken van onze leerlingenpopulatie en op basis van ons leerlingvolgsysteem hebben we criteria vastgelegd waarin is aangegeven wanneer de ontwikkeling ons inziens stagneert. We hebben dat gedaan voor taalontwikkeling, wiskundige oriëntatie, (voortgezet) technisch lezen, begrijpend lezen en rekenen en wiskunde. Op deze wijze vindt een adequate en vroegtijdige signalering van zorgleerlingen plaats.

Een leerling is in elk geval een zorgleerling indien sprake is van een leerachterstand van een half jaar of meer of van een indicatie van de PCL.

Subdoelstelling:

Onze school bepaalt op basis van een analyse van de verzamelde gegevens de aard van de zorg voor deze leerlingen.

Wij analyseren de verzamelde gegevens over het leer- en ontwikkelingsniveau van de desbetreffende leerlingen. De analyse bij zorgleerlingen wordt zonodig gevolgd door diagnostisch onderzoek door een intern begeleider, een orthopedagoog en/of andere functionarissen. Analyse en diagnose leiden tot een onderbouwde planning van het handelen gericht op het wegnemen van de geconstateerde belemmeringen en/of het op gang brengen van een passend leer- en ontwikkelingsniveau. Dit pedagogisch, didactisch en/of therapeutisch handelen wordt verwoord in een handelingsplan.

Subdoelstelling:

Onze school voert de zorg planmatig uit.

De daarvoor in het handelingsplan genoemde verantwoordelijken voeren de afspraken in het plan uit. Uit de desbetreffende administratie blijkt dat consequent wordt gewerkt aan de uitvoering van het handelingsplan.

Subdoelstelling:

Onze school gaat de effecten van de zorg na.

Aan het eind van de in het handelingsplan vermelde periode vindt een evaluatie plaats. Het gaat er dan om of de vooraf gestelde doelen in het plan wel of niet zijn gerealiseerd. De evaluatie leidt altijd tot een beslissing over de verdere voortgang (bijvoorbeeld: herhaling, nieuw onderzoek, aansluitend handelingsplan, regulier programma). Tevens wordt gekeken of de uitkomst gevolgen heeft voor het eindperspectief van de leerling zoals dat door de school en de ouders/verzorgers werd vastgesteld.

Subdoelstelling:

Onze school betreft de ouders/verzorgers van leerlingen bij de zorg van hun kind.

Wij informeren ouders/verzorgers vroegtijdig en zo uitvoerig mogelijk over stagnaties in het leer- en ontwikkelingsproces van hun kind, over de maatregelen die genomen gaan worden om de belemmeringen weg te nemen, dan wel het leer- en ontwikkelingsproces weer op gang te brengen en over de effecten die deze maatregelen hebben gehad. Indien nodig en waar mogelijk betrekken wij ouders bij de uitvoering van het handelingsplan.

Subdoelstelling:

Onze school waarborgt de structurele samenwerking met ketenpartners waar noodzakelijke interventies op leerlingenniveau onze eigen kerntaak overschrijden.

Onze school werkt op basis van regionale en gemeentelijke afspraken en de 'sociale kaart' samen met relevante ketenpartners aan een oplossingsgerichte aanpak voor leerlingen met probleemgedrag.

Wij kunnen "problemen" met kinderen of zelfs gezinnen in een gemeentelijk zorgteam brengen. Dat team bestaat uit een vertegenwoordiger van de gemeente, de jeugdzorg, een arts en iemand van de politie. Dit team komt meerdere malen per schooljaar bijeen en richt zich op problemen waarvoor de oorzaken en oplossingen mede buiten school liggen.

Ook voor leerlingen bij wie de problematiek op een andere manier de eigen kerntaak

overschrijdt, werken wij samen met REC's en andere (onderwijs)instellingen

1.5 VEILIGHEID.

Het waarborgen van de sociale veiligheid voor leerlingen en personeel.

Wij doen dat door:

Ons op de hoogte te stellen van de beleving van de sociale veiligheid van leerlingen en personeel door middel van enquêtes en eventueel vervolgesprekken.

Het bijhouden van een registratie van incidenten.

Het uitwerken van een veiligheidsbeleid gericht op de preventie van incidenten en op het optreden na incidenten.

Het handhaven van afgesproken gedragsregels.

In het aanbod gericht aandacht te besteden aan aspecten van de sociale veiligheid.

Structurele samenwerking met relevante ketenpartners onder andere wat betreft de opvang en begeleiding op korte en lange termijn van slachtoffers van incidenten.

1.6 DE BEVORDERING VAN SOCIALE INTEGRATIE EN ACTIEF BURGERSCHAP.

Het zorg dragen voor de kwaliteit van het onderwijs gericht op bevordering van sociale integratie en actief burgerschap, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit in de samenleving.

Voor wat betreft onze visie verwijzen we naar het bovenschoolse deel van ons schoolplan. In ons aanbod is schoolburgerschap zichtbaar in de dagelijkse onderlinge omgang op onze school en wij bevorderen de ontwikkeling van sociale competenties (zie ook bij pedagogisch handelen van leraren, sociale en fysieke veiligheid en sociale vaardigheden). Tevens bevorderen wij maatschappelijk burgerschap door kennis over de samenleving over te dragen en deelname aan die samenleving te bevorderen. Door kennis van en respect voor de basiswaarden van de democratische rechtsstaat over te dragen, dragen wij bij aan de vorming van staatsburgerschap.

Wij behandelen kritisch radicale of extreme opvattingen die indruisen tegen basiswaarden van onze samenleving en nemen zo nodig stelling. Ook in het signaleren van radicalisering nemen wij zo nodig onze verantwoordelijkheid.

Het bovenstaande accentueren we naar gelang de specifieke omstandigheden in en rond de school die van belang zijn voor integratie en burgerschap of deze onder druk kunnen zetten.

1.7 SCHOOLONTWIKKELING.

Het planmatig verbeteren van ons onderwijs.

Het gaat dan om het volgende:

- De basis van ingezette verbeteringen is altijd een (zelf)evaluatie waarin de sterke en zwakke punten van ons onderwijs in kaart worden gebracht.
- Het gaat om het oordeel of we de goede dingen doen en of we die goed doen.
- Zwakke punten zijn aanleiding voor verbetering.
- Sterke punten borgen we door ze (opnieuw) vast te leggen in werkafspraken.

De (zelf)evaluatie vindt plaats aan de hand van één of meer kwaliteitsaspecten en de bijbehorende indicatoren zoals vastgelegd in het Periodiek Kwaliteitsonderzoek van de Inspectie van het onderwijs (PKO) en valide en betrouwbare vragenlijsten. In elk

geval vindt jaarlijks evaluatie van de opbrengsten plaats. De andere kwaliteitsaspecten komen binnen een tijdsbestek van vier jaar cyclisch aan bod. Op basis van deze evaluatie werken we beargumenteerd aan een verbeteractiviteit. De doelen ervan zijn meetbaar en concreet uitgewerkt.

Met 'meetbaar' bedoelen we dat de verbeterdoelen zijn vertaald in termen van waarneembare effecten. Met 'concreet' dat de beoogde verbeteringen zijn uitgewerkt (in een plan van aanpak, werkplan of stappenplan). Vooraf wordt aangegeven waarom en op welke wijze wij aan de verbeteractiviteiten willen gaan werken, wie waarvoor verantwoordelijk is, wie de uitvoering op zich nemen en op welke wijze de resultaten worden vastgesteld en geëvalueerd. Tevens is er een planning in de tijd. Tot slot bepalen en beoordelen we de effecten van de verbeteringen.

Naar aanleiding van de evaluatie wordt het schoolplan aangepast en worden de werkafspraken daarin vastgelegd.

Het planmatig borgen van de kwaliteit van onderwijs en leren.

Het gaat dan in onze school om het volgende:

- We leggen onze afspraken over het onderwijs concreet en controleerbaar vast in onder andere dit schoolplan.
- We gaan systematisch na of betrokkenen nog overeenkomstig de afspraken handelen. Vooral de werkafspraken wat betreft afgeronde verbeteractiviteiten worden gecontroleerd.
- Deze audit kan zowel door personen binnen de school (intern) als door gekwalificeerde buitenstaanders (extern) geschieden.
- De uitkomsten van de audit worden in het team besproken.
- Audits laten onder andere zien welke afspraken niet worden nagekomen. Dat kan aanleiding zijn voor aanpassingen van de werkafspraken, verbeteringen in de organisatie of afspraken over persoonlijke ontwikkelingsplannen.

Zowel de interne als de externe audit vindt op zijn minst plaats aan de hand van één of meer kwaliteitsaspecten en de bijbehorende indicatoren zoals vastgelegd in het Periodiek Kwaliteitsonderzoek van de inspectie van het onderwijs (PKO75) en valide en betrouwbare vragenlijsten.

1.7.1. VERBETERPLANNEN VOOR DIT SCHOOLJAAR.

We hebben vorig schooljaar 2 grote verbeterplannen aangepakt, te weten:

1. Klassenmanagement .
2. Feedback.

Naar aanleiding van het eerste punt staat **dit schooljaar**

1. de HGPD cursus (zie bijlage) o.l.v. de SBZW. Deze cursus neemt twee jaar in beslag. Verder wordt
2. de voortgezet technisch leesmethode Estafette ingevoerd en
3. bij de kleuters Het Kleuterplein.
4. Tenslotte buigen alle leerkrachten zich over Dotcom, ons nieuwe administratieprogramma en er zal vanuit dat programma een driejaarlijks rapport worden ontwikkeld.

Tenslotte verdiepen we ons verder in zelfstandig werken.

Voor de uitvoering van deze plannen zie de bijgevoegde bijlagen.

1.8 Verantwoording

Het structureel inzicht geven over de gerealiseerde kwaliteit van het onderwijs op onze school aan belanghebbenden.

Wij informeren de verschillende belanghebbenden (ouders/verzorgers, leerlingen, bevoegd gezag en subsidiegever) over de kwaliteit van ons onderwijs, alsmede over de effecten van de verbeteractiviteiten.

Onze informatie is transparant, actueel en inzichtelijk en afgestemd op de doelgroep. We verstrekken informatie aan ouders en leerlingen door middel van nieuwsbrieven, schoolkrant, schoolgids, jaarverslag en samenvattingen van rapportages. Indien wenselijk kan een verslag toegelicht worden op een ouderavond. Het bevoegd gezag informeren we door middel van schoolgids, schoolplan, evaluaties, verslagen en verbeterplannen. De subsidiegever informeren we door het verstrekken van informatie op aanvraag, schoolgids, schoolplan en door evaluatierapporten.

Bijlagen: **HGPD**
 Estafette
 Kleuterplein
 Dotcom

H.G.P.D.

VERBETERONDERWERP	: HGPD in het cursusjaar 2009/2010 (1ste invoeringsjaar) De school kiest voor HGPD om de zorg voor leerlingen die dat nodig hebben te optimaliseren. Om die zorg zo vroeg mogelijk, zo licht mogelijk en zo dichtbij mogelijk te kunnen geven.
Doelstelling	: Doelstellingen invoering HGPD – beoogd per juli 2011: • Komen tot vroegtijdige signalering en kortlopende interventies.• Bij een gesignaleerde probleemsituatie wordt een analyse van de situatie rondom het kind gemaakt middels het benoemen van belemmerende en protectieve factoren. In de analyse wordt gekeken naar kindfactoren, maar ook naar de factoren in de onderwijsleersituatie en het gezin.• Leren denken in kansen en mogelijkheden, vanuit de protectieve factoren.• Verandering van leerkrachtgedrag ten opzichte van het (zorg)kind.• Beter gebruik maken en vergroten van de kennis en handelingsbekwaamheid van de leerkrachten en intern begeleiders (professionalisering en competentie management)
Doelstellingen 1ste invoeringsjaar 2009-2010.	* De teamleden weten wat het begrip HGPD en de werkwijze van HGPD inhoudt. • De teamleden hebben een missie en visie t.a.v. de zorg binnen de school opgesteld.• De teamleden denken in kansen en mogelijkheden.• De leerkrachten zijn bewust van de eigen rol in het onderwijsleerproces; zij weten dat er toe doen.• Binnen de school zijn minimaal 2 HGPD gesprekscycli doorlopen.
Beoogd resultaat	: Implementeren van de HGPD methode binnen de school: • komen tot een zorgstructuur binnen de school, waarbij de leerkracht probleemeigenaar blijft en de totale school verantwoordelijk blijft voor de zorg van de leerling.• Komen tot (extra) ondersteuning die zo vroeg mogelijk, zo licht mogelijk en zo dichtbij mogelijk wordt gegeven.• De leerkracht (c.q. de school) maakt gericht gebruik van de expertise van externe deskundigen verbonden aan het samenwerkingsverband.

Verbeterplan Obs Meester Haye Estafette (zwijsen)

Verbeteronderwerp	Technisch leesmethode in het cursusjaar 2009 / 2010 vanaf groep 4. De school heeft gekozen voor de implementatie van deze technisch leesmethode om de technische leesvaardigheden te optimaliseren.
Doelstelling	Doelstellingen implementatie Estafette: - Door het optimaliseren van de technische leesvaardigheden verbeteren de competenties betreffende begrijpend lezen in meer of mindere mate. - Bij een gesignaleerde probleemsituatie wordt een analyse van het leesprobleem gemaakt. In de analyse wordt gekeken naar de kindfactoren, maar ook naar de factoren in de onderwijsleersituatie en het gezin. - Naar aanleiding van de analyse wordt een zorgplan opgesteld waar de leerkrachten en de intern begeleiders naar handelen.
Doelstellingen eerste invoeringsjaar 2009-2010	- De leerkrachten weten wat de methode inhoudt en zijn wegwijs met de aangeboden leermaterialen. - De leerkrachten denken in kansen en mogelijkheden. - De leerkrachten zijn bewust van de eigen rol in het leesproces, zij weten om te gaan met individuele verschillen.
Beoogd resultaat	- Het inzetten van de aangeboden leermiddelen op een effectieve manier binnen het lesrooster. - Hantering van een jaarrooster en zich er consequent aanhouden. - De teamleden leren omgaan met actuele ontwikkelingen en stemmen daar vraag en aanbod op elkaar af, daarbij maken ze gebruik van een differentiatie model.

	- De teamleden maken gericht gebruik van de expertise van zowel interne als externe deskundigen verbonden aan deze leesmethode.
Beginsituatie	- Iedere leerkracht heeft eind schooljaar 2008 /2009 een informatiebijeenkomst bijgewoond. - Iedere leerkracht heeft kennisgemaakt met materialen, oefeningen en werkvormen. - Iedere leerkracht kan de leesvaardigheid van het kind vaststellen.
Verantwoordelijken	Directeur, intern begeleider en leerkrachten groep 3 t/m 8.
Overleg	Twee periodieke evaluatie bijeenkomsten voor de groepsleerkrachten, lb 'er en de directeur, midden en eind schooljaar 2009 -2010.
Kaders	Om van elkaar te kunnen leren, bij elkaar te raden te gaan en om elkaar te ondersteunen zijn betrokken groepsleerkrachten en interne begeleider op elkaar aangewezen.
Voorwaarden	- De groepsleerkrachten verdiepen zich in de visie van de leesmethode. - De zorgstructuur zoals de leesmethode biedt wordt toegepast. - N.a.v. evaluatiemomenten worden ervaringen uitgewisseld.
Afspraken	Alle leerkrachten voeren gegevens betreffende (toets-)ontwikkelingen en rapportage in het technisch leesdossier in. Op de " Toetssite Estafette" volgen duidelijke adviezen omtrent het juiste niveau en de juiste aanpak.
Afsluiting en afronding	Niet van toepassing
Geschatte totale kosten	Eenmalige aanschafkosten:

Verbeterplan o.b.s. 't Tilletje

(MALMBERG)

KLEUTERPLEIN

Verbeteronderwerp	Kleuterplein wordt geïmplementeerd in cursusjaar 2009 / 2010 voor groep 1 en 2. De school heeft gekozen voor de implementatie van dit geïntegreerde pakket, Kleuterplein, om tegemoet te komen aan de belangrijkste ontwikkelingsgebieden voor kleuters.
Doelstelling	Doelstellingen implementatie Kleuterplein: - Stimuleren van veelzijdige leergebieden zoals taal, rekenen, motoriek, wereldoriëntatie, muziek en sociaal emotionele ontwikkeling.- Vaste opbouw per thema: start-kern- keuze- en afsluitingsactiviteiten.- Overzichtelijkheid van de ontwikkelingsgebieden per thema. Doelgericht werken.- Hanteren van een gestructureerd (digitaal) registratie systeem per thema, per groepsoverzicht (observatieformulieren) en per individuele leerling (leerlingvolgsysteem).
Doelstellingen eerste invoeringsjaar 2009-2010	- De leerkrachten weten wat de methode inhoudt en zijn wegwijs met de veelheid aan aangeboden leermaterialen door deze adequaat in te zetten.- De leerkrachten denken in kansen en mogelijkheden die de leerlingen ten goede komen.- De leerkrachten zijn bewust van de eigen rol in het aanbod, zij weten om te gaan met individuele verschillen en passen differentiatie toe.

Beoogd resultaat	- Het inzetten van de aangeboden leermiddelen op een effectieve manier binnen het lesrooster, door gebruikmaking van het planoverzicht. - Afwisseling in thema's aanbrengen binnen een cyclus van 3 schooljaren. - De teamleden leren omgaan met actuele ontwikkelingen en stemmen daar vraag en aanbod op elkaar af, daarbij maken ze gebruik van een differentiatie model. - De uiteenlopende talenten van de kinderen worden afwisselend en regelmatig aangesproken.
Beginsituatie	- De leerkracht heeft eind schooljaar 2008 /2009 een informatiebijeenkomst bijgewoond. - Iedere leerkracht heeft op dat moment kennisgemaakt met materialen, oefeningen en werkvormen.
Verantwoordelijken	Directeur, intern begeleider en leerkrachten van groep 1 / 2.
Overleg	Tijdens de intervisie bijeenkomsten voor de groepsleerkrachten 1 / 2 2X per jaar, kunnen ervaringen worden uitgewisseld 2009 -2010.
Kaders	Om van elkaar te kunnen leren, bij elkaar te raden te gaan en om elkaar te ondersteunen zijn betrokken groepsleerkrachten en interne begeleider op elkaar aangewezen.
Voorwaarden	- De groepsleerkrachten verdiepen zich in de visie van de methode. - De zorgstructuur zoals de methode biedt wordt naast het leerlingvolgsysteem van Eggo toegepast. - N.a.v. evaluatiemomenten worden ervaringen uitgewisseld.
Afspraken	De leerkrachten voeren gegevens betreffende (toets-)ontwikkelingen en rapportage in het werkdoosier in. In het " digitale landschap" kunnen de leerkrachten inzicht krijgen omtrent het juiste niveau en de juiste aanpak.

Afsluiting en afronding	Niet van toepassing
Geschatte totale kosten	Eenmalige aanschafkosten:

Verbeterplan Obs Meester Haje dotcomschool

Verbeteronderwerp	computerprogramma van Dotcomschool in het cursusjaar 2009 / 2010 (eerste invoeringsjaar). De school heeft gekozen voor de implementatie van dotcomschool om informatie binnen een geïntegreerd administratie- en leerlingvolgsysteem voor het onderwijs onder te brengen.
Doelstelling	Doelstellingen implementatie dotcomschool - Komen tot een basisadministratie van rapport en klassenmanagement - Ontwikkelingen administreren in schoolmanagement, toetsregistratie, orthotheek, gedrag en werkhouding. - alle mutaties worden centraal opgeslagen
Doelstellingen eerste invoeringsjaar 200-2010	- De teamleden weten wat de functionaliteit en structuur van dotcomschool inhoudt en zijn wegwijs in het programma.
Beoogd resultaat	- De teamleden voeren relevante gegevens in en wisselen informatie uit. - De teamleden kunnen op afstand met het onderwijs administratie systeem werken. - De teamleden leren omgaan met actuele ontwikkelingen binnen en buiten de eigen groep. - De teamleden maken gericht gebruik van de expertise van zowel interne als externe deskundigen verbonden aan het onderwijs administratie systeem.
Beginsituatie	Men is enigszins bekend met het programma, iedere leerkracht heeft eind schooljaar 2008 /2009 een cursusbijeenkomst bijgewoond. Iedere deelnemer heeft een digitaal rijbewijs of voldoende kennis van het digitale landschap.
Verantwoordelijken	Directeur, ib ´er , ICT ´er en leerkrachten